

MACHEN nebo TUN ? Premium Pdf

Machen je většinou překládáno jako dělat a *tun* jako činit. To neplatí ve všech případech. Téma *machen nebo tun* by se dalo rozdělit na tři skupiny:

1. věty, které jsou pevně spojeny s *jedním nebo druhým slovesem*
2. věty, ve kterých je možno použít *obě slovesa* bez následků na význam věty
3. věty, kde existuje varianta jak s *tun* tak s *machem*, ale použití jednoho ze sloves má *zásadní vliv na význam věty*

1. Věty, které jsou pevně spojeny s jedním nebo druhým slovesem:

TUN

wehtun, leidtun

Es tut mir leid. Je mi to líto. (činí mi to bolest doslova)

Es tut weh! To bolí!

Ich will damit nichts zu tun haben. Nechci s tím mít nic společného.

Ich habe heute nichts zu tun. Dnes nemám nic na práci.

Věta jako: *Es macht mir leid* nebo *Ich will damit nichts zu machen haben* v němčině prostě neexistuje. Tyto věty jsou vždy s *tun*.

MACHEN

Macht nichts. Nevadí.

Sie macht mich glücklich. Dělá mě šťastným.

Mach es sauber! Vyčisti to!

Du machst mich verrückt. Já se z tebe zblázním.

Er macht mich fertig. Jsem z něho hotovej. (už z něj nemůžu)

odpovídá anglickému make – you're making me crazy (du machst mich verrückt) make it clean! (mach es sauber!)

A opět: na větu jako „Sie tut mich glücklich“ v němčině nenarazíme.

2. Věty, ve kterých je možno použít obě slovesa bez následků na význam:

Tun a *machen* jsou si v mnohých případech velmi podobné, a jejich záměna bude mít na význam věty jako takové buď žádný nebo jen malý význam. Přesto působí *tun* v některých případech buď inteligentněji či dramatičtěji než *machen*. Nějaké z těchto případů si právě představíme.

Was soll ich machen?/Was soll ich tun?

Obě věty můžeme přeložit jako: Co mám dělat? Volba slova nebude mít na význam věty zásadní význam, přesto bychom mohli říci, že *Was soll ich TUN* vyzní o něco inteligentněji.

Was hast du gemacht/Was hast du getan?

Obě věty můžeme přeložit jako Co jsi to udělal. Přesto: volba slovesa *TUN* vyzní v kontextu dramatičtěji. Větu bychom potom mohli snadno přeložit jako: Co jsi to provedl? Namísto, co jsi to udělal.

Obecně by se tedy dalo říct, že volba slovesa *tun* vyzní v kontextu o něco vážněji.

3. Věty, kde má volba slovesa zásadní dopad na význam věty:

Jedná se o speciální kategorii, kde ani jedno ze sloves nevystupuje samo o sobě, ale je mu přidělena předpona.

Dosazováním TUN či MACHEN za předponou získáme velmi odlišné významy.

Aufmachen/auftun → *otevřít/objevit*

Ich habe eine neue Flasche aufgemacht. Otevřel jsem novou láhev.

Ich habe eine neue Flasche aufgetan. Objevil jsem (narazil jsem) na novou láhev.

Vertun/vermachen → *splést/odkázat*

Ich habe mich vertan. Spletl jsem se.

Ich habe mein Geld an meine liebe Frau vermacht. Peníze jsem odkázal své ženě.

Abtun/Abmachen → *odbyť/oddělat+domluvit*

Er hat meine Geschichte abgetan. Moje příhoda ho nezajímala.

Das kann man nicht so abtun! To nemůžeme takhle odbyvat!

Wir haben doch einen anderen Termin abgemacht. Domluvili jsme přece jiný termín!

Das Bild von der Wand abmachen. Oddělat obrázek ze stěny.

Antun/Anmachen → *provést/zapnout, oslovit (dotíravě)*

Warum hast du mir das angetan? Proč jsi mi to provedla? Jak jsi mi to mohla udělat?

Ich muss die Lampe anmachen, es wird langsam dunkel. Musím zapnout lampu, brzo bude tma.

10 Tipps, wie du Frauen an der Bar anmachen kannst. 10 tipů, jak oslovit ženy na baru.

Ausmachen/Austun

Die Kleinigkeiten machen am Ende den Unterschied aus. Details dělají ve výsledku rozdíl.

Sloveso austun je na úpadku a v jazyce na něj dnes již takřka nenarazíme.

BONUS: Podstatná jména odvozená od sloves machen a tun

der Macher - *machr* → známe i z češtiny. Člověk který koná. Slovo pozitivního významu.

der Täter - pachatel → pachatel kriminální činnosti. Slovo negativního významu.

Die Tat - skutek

Die Macht - moc

mächtig - mocné

machbar - zvládnutelné (udělatelné)

die Tätigkeit - činnost

tatsächlich - skutečně (činit věci)

das Vermächtnis - poslední vůle, odkaz